Un important aşezământ de cultură în Sudul Basarabiei: liceul „Regele Carol II" din Bolgrad

Istoricul.— Aniversarea zilei de naştere a Inaltului său patron

Bolgrad, 17 Octombrie

Liceul de băieţi din Bolgrad a luat fiinţă în anul 1858, în urma aprobării date de Caimacanul Principatului Moldovei Nicolae Conachi Vogoride, printr'un hrisov relativ la înfiinţarea şcoalei centrale din Bolgrad, în urma cererii reprezentanţilor coloniilor din partea sudică a Basarabiei, anexată la Moldova, în puterea tratatului dela Paris din 1856. Pe atunci, studiile, în această şcoală, se făceau în limba română şi bulgară, iar şcoala era întreţinută din veniturile obşteşti ale celor 40 de comunităţi recunoscute sub nume de sate coloniste, venituri care proveneau din arendarea cârciumilor de câmp, podurilor plutitoare, a 3500 ha. pământ, a celor 7 lacuri şi a bălţilor aflătoare pe pământul celor 40 de comunităţi coloniale.

Administrarea se făcea şi se face, de un comitet format din trei epitropi, alesi de adunarea delegaţilor a obştiilor donatoare împreună cu directorul şcoalei. Dela înfiinţarea şcoalei centrale din Bolgrad şi până la trecerea acestui ţinut sub stăpânirea rusă, această şcoală a fost vizitată de Domnitorul Alexandru Ioan Cuza în ziua de 26 Septembrie 1859, iar Domnitorul Carol I. a vizitat această şcoală de două ori: la 7 Noembrie 1866, fiind însoţit de ministrul instrucţiei publice de atunci Istrate şi suita sa compusă din colonelul Duca, Ornanu, D Brătianu, I. Brătianu, Davila, Lascăr Catargi şi alţii; la 11 Iunie 1867 însoţit de ministrul de instrucţie publică D. Brătianu, când Măria Sa şi-a exprimat dorinţa de a dărui cărţi pentru biblioteca şcoalei şi a ordonat să-i fie prezentată lista de cărţi şi manuale de care avea nevoie şcoala.

In anul 1884 la 13 Martie, printr'un decret imperial rus, şcoala centrală din Bolgrad s'a transformat în liceu cu 8 clase, purtând numele de „liceul de băeţi din Bolgrad, Impăratul Alexandru III". Liceul rusesc a existat în Bolgrad până la 15 Aprilie 1918. In vara anului 1918, s'a organizat directoratul învăţământului public din Basarabia si a fost înlocuită administraţia veche ruseacă din şcolile basarabene cu Români basarabeni şi cu cei veniţi din vechiul regat.

La 1 Septembrie 1918 d. Marcu Ilie Valuta, român basarabean, este numit director al liceului de băeţi din Bolgrad si însărcinat cu românizarea acestui liceu, reuşind ca până în anul 1924 să românizeze tot liceul. In timpul directoratului d-sale, în anul 1920, liceul împreună cu tot oraşul Bolgrad au avut fericirea să primească în sânul lor pe M.M. L.L. Regele Ferdinand I si Regina Maria şi A. S. R. Principesa Elisabeta, cari au fost plăcut impresionati de maiestoasa catedrală a oraşului şi de populatiunea scolară foarte numeroasă, care vorbia, toată, limba română.

M.M. L.L. au binevoit să pună semnăturile în aceeasi carte de aur în care semnase şi Regele Carol I, restabilind legătura vieţii româneşti în această şcoală. Această legătură a fost întărită pe vecie în timpul directoratului d-lui Atanase Melnicov în 1932 când M. S. Regele Carol II a luat liceul de băeţi din Bolgrad sub Inaltul Său patronaj. Drept omagiu, „liceul Regele Carol II", îşi sărbătoreşte Patronul în fiecare an la 16 Octombrie data naşterii M. S. Regelui. Şi în anul acesta s'a cinstit personalitatea M. S. Regelui — sărbătorindu-l în cadrul străjeriei.

La ora 10 jum., s'a făcut ridicarea pavilionului naţional şi evocarea zilei — ziua naşterii Patronului. A urmat Te-Deum-ul la catedrala oraşului cu participarea tuturor şcolilor secundare, primare şi a autorităţilor locale civile şi militare. La sfârşit a defilat liceul de băeţi şi unităţile militare. După amiază a avut loc o frumoasă serbare pregătită sub conducerea directă a d-lui Atanase Melnicov, directorul liceului şi d-lor profesori: I. Botez, Gh. Hagiu, N. Cancel, P. Şamrai şi Şt. Filkner. Au fost coruri, dansuri şi piesă de teatru executate de elevii străjeri ai liceului. La serbare au participat: corpurile didactice dela cele 3 scoli secundare, epitropii liceului, corpul didactic primar, autorităţile civile şi militare, în frunte cu d. colonel Tiberiu Turturescu, prefectul judeţului Ismail, care la sfârşitul serbării a ţinut să precizeze că la liceul de băieţi din Bolgrad de sub patronajul M. S. Regelui Carol II se munceşte din răsputeri, pentru care fapt a mulţumit întregului corp didactic şi administrativ.

Cu ocazia aceasta s'. trimis o telegramă M. S. Regelui cu următorul conţinut:

„Autorităţile militare, civile din Bolgrad, corpul didactic, epitropia, părinţii şi elevii liceului de băeţi „Regele Carol II", adunaţi în ziua de 16 Octombrie 1938 la sărbătorirea patronului acestui liceu, care poartă Augustul Vostru Nume, exprimă Majestăţii Voastre nemărginitul lor devotament şi Vă urează. Majestate, cu ocazia aceasta, mulţi ani de domnie fericită şi glorioasă".

Directorul liceului, AT. MELNICOV

A urmat o agapă colegială cu participarea tuturor notabilităţilor din oraş.

Construirea unui baraj pentru înmulţirea peştelui în bălţile Brăilei

Lucrările vor fi vizitate de d. Mihalopol, director general la P.C.A.

Pescari reparând năvodul.

Brăila, 21 Octombrie

Se ştie că, dintre bogăţiile ţării noastre, peştele din bălţile Brăilei ocupă un loc de frunte.

Cu vânatul acestui aliment, care altădată era hrana săracului se ocupă mii de pescari, cari îşi asigură astfel existenţa, iar statul câştigă anual din vânzarea peştelui însemnate sume de bani.

S'a întâmplat însă ca, în ultimii ani, producţia de peşte din bălţile Brăilei să diminueze, datorită unor măsuri nechibzuite cari, în loc să aducă vreun profit, din contră, au înregistrat pagube de zeci de milioane.

Regiunea noastă, atât de abundentă în peşte odinioară, alimenta Capitala şi alte oraşe, fiindcă bălţile erau bine îngrijite şi administrate, pescarii vânători aveau concursul din partea statului, iar negustorii angrosişti şi detailişti îşi câştigau existenţa.

In ultimul timp, însă, bălţile Brăilei au fost lăsate în părăsire, iar producţia peştelui a scăzut, aducând pagube.

Această stare de lucruri se datoreşte faptului că bălţile, în loc să fie dragate, iar apa primenită, au fost lăsate în părăsire.

Iată însă că, în ultima vreme, ad-ţia generală a P. A. R. I. D-ului s'a sesizat despre acest rău şi a hotărît să ia măsuri de îndreptare.

Astfel, pentruca vânatul peştelui să se intensifice cât mai mult, ad-ţia P.A.R.I.D-ului a luat măsuri să construiască un baraj de beton pe canalul Filipoiu.

Acest baraj va servi spre a împiedica peştele din bălţi să iasă în Dunăre şi spre a opri scurgerea şi secarea apelor în timpul verii.

Fiind apă suficientă în bălţi, peştele nu va fi vânat câteva luni şi i se va da putinţa să se înmulţească şi să crească, pentruca apoi să fie pescuit şi valorificat.

Lucrările pentru construcţia acestui baraj au început încă de acum câteva luni şi sunt aproape terminate.

Suntem informaţi că, zilele acestea, d. C. Mihalopol, director general al Casei autonome PC.A., va vizita lucrările pentru construcţia barajului dela Filipoiu.

Lucrările vor mai fi inspectate şi de o comisie tehnică a aceleiaşi instituţii

—xx○●○xx—

Condamnat pentru propagandă interzisă

Chişinău, 23 Oct.

Tribunalul militar a condamnat la 6 luni şi o zi închisoare şi trei ani degradare civilă, pe tânărul Plămădeală Dumitru, din comuna Ulmu (Lăpuşna), la care în urma perchiziţiei din 8 Septembrie, s'a găsit material pentru propagandă subversivă.

—xx○●○xx—

BIBLIOGRAFII

● A apărut LE MOIS No. 93 pe luna Septembrie, cu următorul cuprins: *Pe marginea prăpastiei, popoarele Europei s'au recules* de René Gast; *Mişcarea antifascistă clandestină în Germania, scopurile şi mijloacele ei*, de B. Thomas; *Comori pierdute* de A. Montaigne; Notele lunii; Cronici ştiinţifice, literare, etc.

● D. ing. Traian Niculescu, fost inspector şi director al Liceului industrial m. 2, Bucureşti, a refăcut şi retipărit următoarele cărţi şcolare: „Geometria" şi „Desen geometric", ambele pentru clasa I şi „Desen proecţie", pentru clasa II.

Marile solemnităţi dela Cernăuţi

(Urmare din pag. 9-a)

până astăzi, că atunci când un ministru se găsea la o solemnitate cu caracter strict oficial, nu se angaja în declaraţii cu caracter politic, astăzi, în situaţia nouă în care se găseşte statul şi viaţa noastră publică, socot că este chiar potrivit, ca în faţa d-vs., cei mai autentici slujitori ai statului, să încerc a examina situaţia politică generală a ţării, după cele opt luni dela promulgarea Constituţiei, vorbindu-vă deschis şi hotărît şi în acelaşi timp şi poporul a

Dar, prin însuşi acest apel la înţelepciunea şi la autoritatea Regelui se mărturisea şi se recunoştea falimentul unui întreg regim.

S'au dat ţării, la câteva zile după instalarea la cârmă a guvernului naţional, Constituţia, care a fost acceptată cu entusiasm şi încredere de quasi unanimitatea obştei româneşti.

S'a început apoi înfăptuirea treptată a nouii organizaţii a Statului, pe care principiile noului pact fundamental o impuneau.

De atunci şi până astăzi se munceşte cu stăruinţă şi cu hotărire în această direcţie, sub inalta supraveghere şi diriguire a Suveranului nostru iubit.

Reforme însemnate s'au făcut, măsuri întinse de îndreptare a relelor constatate s'au luat.

Ordinea internă şi prestigiul autorităţii în Stat au fost restabilite cu o promptitudine şi cu o fermiate pe care nici un guvern din ultimii zece ani n'a fost în stare să le dovedească, deşi simptomele primejdiei erau de mult semnalate (aplauze).

Am deschis însă un capitol nou în viaţa acestei Ţări, asigurându-i încă depe acum o desvoltare prosperă şi liniştită şi o consolidare care nu mai poate întârzia.

Aceasta este neîndoios şi evident pentru orice om de bună credinţă. petru orice om de bună credinţă.

*

Opera începută este în curs de executare şi numai dacă va fi continuată în acelaş spirit şi cu aceiaş stăpânire de sine va putea ajunge la rezultate definitive şi salutare pe care Ţara întreagă le aşteaptă. O întrerupere în mersul înainte al acestei opere, sau o deviaţie depe linia principiilor ce stau la baza ei nu este posibilă, nici astăzi şi nici mâine, decât cu preţul unei totale prăbuşiri, (aplauze).

O spun aceasta, mai cu seamă pentrucă de câtva timp se pare că din rândurile acelora cari nu au dat Ţării nici o contribuţie pozitivă şi care poartă în bună parte răspunderea căderii regimului de dinainte de zece Februarie, se manifestă, sub forme variate dorinţa unei reveniri „la ceeace a fost odinioară".

Ne îngăduim să întrebăm: s'a uitat atât de repede rânjetul macabru a primejdiei dela 10 Februarie? Se crede în mod serios că se mai poate reveni la ceeace a fost în trecut?

Se socoteşte oare că actele cari s'au săvârşit în ultimele zece luni constituie doar un provizorat, menit să ia sfârşit la cel dintâi „avertisment" pe care se încumetă să-l schiţeze unii protestatori de profesie, pretenţioşi şi deţinători ai unui puritanism doctrinar foarte discutabil, a căror viaţă publică a fost închinată unui negativism permanent întovărăşiţi astăzi cu doi sau trei izolaţi, cari nu aud şi nu văd mersul vertiginos al evenimentelor şi nu pot înţelege chemările din ce în ce mai poruncitoare ale ceasului istoric pe care-l trăim?

Sau se crede că guvernul de astăzi este un guvern de simpli gerenţi care rezolvă afacerile curente ale Statului şi că misiunea covârşitoare cu care sunt investiţi se poate termina numai pentru că unii sau alţii din învinşii dela 10 Februarie 1938 o doresc şi o cer?

Nu ştiu în ce măsură protagoniştii pentru readucerea „stărilor de lucruri cari au fost" sunt angajaţi şi antrenaţi pe calea unei asemenea tentative.

De altfel, în fond, aceste încercări nici nu ne pot interesa, pentrucă sunt sortite dela început să eşueze iremediabil.

Dar, pentrucă svonurile circulă iar cancanurile şi intrigile fără număr pot provoca unele nedumeriri în opinia publică, ţin să se ştie: ceeace a fost la zece Februarie 1938, nu se mai poate întoarce niciodată.

Guvernul, care deţine astăzi conducerea ţării, nu girează afacerile curente, ci înfăptueşte, metodic şi cu perseverenţă, o mare operă de reconstrucţie materială şi morală a Statului, fiind sprijinit în îndeplinirea înaltei sale chemări de întreaga opinie publică a ţării.

Vom înfăptui toate legiuirile fundamentale pe care le prevede Constituţia.

Vom creia noulle condiţii ale vieţii politice, bazându-ne pe solidaritatea întregei naţiuni, căreia vom şti să-i asigurăm un regim de libertate disciplinată, pe care să-l folosească în interesul său şi al Statului.

Vom face apel la toate forţele vii şi creatoare ale ţării, chemându-le alături de noi în acţiunea de consolidare şi redresare a Statului.

Vom creia un front al generaţiilor pline de vigoare şi capabile de muncă constructivă, acordând intelectualităţii şi valorilor morale ale acestei ţări un rol de răspundere pe care nu l-au avut niciodată până acum (vii şi prelungite aplauze).

Astăzi, când viaţa politică a tuturor statelor — şi democratice şi totalitare — se simplifică şi se aşează sub stindardul organizării colective a naţiunilor, în România nu se mai poate restaura regimul disputelor inutile şi al intrigilor dizolvante (aplauze).

Voim să dăm ţării noastre un regim de adevărată armonie socială, în care singurul izvor de drepturi pentru fiecare să fie munca creatoare şi îndeplinirea cu strictaţă a tuturor îndatoririlor ce le are către Stat şi naţiune.

Voim o conlucrare pasnică între toţi cetăţenii acestei ţări, cu respectul drepturilor minorităţilor dar şi cu îndeplinirea cu loialitate a tuturor obligaţiilor pe care le au faţă de Statul român, a cărui unitate şi integritate sunt pentru totdeauna indisolubile şi intangibile, (aplauze).

Voim să asigurăm — şi aceasta se poate obţine fără nici un prejudiciu pentru nimeni — elementului autohton al ţării un rol preponderent în viaţa Statului, acordându-i în toate domeniile întâietatea la care are drepturi înprescriptibile (aplauze).

Iată misiunea căreia ne vom închina toate forţele noastre de muncă, de creaţiune şi de înţelegere; iată gândurile cinstite cari ne stăpânesc în acest ceas de răscruce pentru destinele românismului.

Nu avem nici o îndoială că biruinţa noastră va fi întreagă şi decisivă. De aceea, sub conducerea înţeleaptă şi priduitoare a Marelui nostru Rege, vom şti să ne facem cu abnegaţie şi sacrificiu întreaga noastră datorie (aplauze).

Discursul d-lui C. Brumă

Domnule ministru, magistraţii din Bucovina, fericiţi de a vă avea în mijlocul lor câteva clipe şi măguliţi de inalta prezenţă a excelenţii voastre, cu cel mai profund respect vă roagă să primiţi cele mai respectoase şi călduroase mulţumiri.

Respectuoşi, aducem mulţumiri, de asemenea, înalţilor magistraţi dela înalta Curte de casaţie, cari ne-a făcut onoarea să ia parte la această solemnitate.

Noua lege de organizare judecătorească, lucrată de excelenţa voastră cu atâta competenţă, dispoziţiile cuprinse în ea cu privire la incompatibilitate şi avansare, grija pusă de a ţine cât mai sus prestigiul instituţiei, ne-au convins că măsurile luate erau imperios cerute. Mişcările în magistratură, făcute cu atâta grijă de a culege informaţii asupra fiecărui magistrat în parte şi asupra activităţii lui, vă dă reptul, domnule ministru, la recunoştinţa, la respectul şi la dragostea noastră.

Domnule ministru, recunoştinţă vi se cuvine, fiindcă aţi ferit magistratura de umilinţe; aţi ferit-o de umilinţa de a se adresa la persoane străine ca să intervină să la locul acelora pe care munca corectă şi cinstită, priceperea şi destoinicia îi scoteau la suprafaţă.

De astăzi înainte magistratura va şti, ca şi celelalte ramuri de activitate, că, pentru a se dobândi o avansare, ca să ţi se dea un drept, se cere în primul rând să muncesti mult şi cinstit.

Acestea spuse, domnule ministru, fericiţi de a vă avea în fruntea departamentului justiţiei cât mai mulţi ani, rugăm pe Dumnezeu să vă dea sănătate şi să vă ajute ca tot dv. să puteţi desăvârşi opera de unificare legislativă. (Aplauze prelungite).

Discursul d-lui Hudescu,

procurorul general al Curţii de apel din Cernăuţi

Domnule ministru, permiteţi-mi să iau şi eu cuvântul în numele tuturor parchetelor din Bucovina.

Cu această ocazie ţinem să ne exprimăm şi noi fericirea că trăim această zi când, pe acest pământ românesc, s'a extins legea românească.

Domnule ministru, am putea saluta cu cuvintele cu care creştinii salută marea serbare a Invierii; aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm şi să ne veselim intru dânsa.

Domnule ministru, actul acesta de unificare are o întreită însemnătate: din punct de vedere profesional al magistraturii şi al baroului, din punct de vedere social şi din punct de vedere naţional.

In luminoasa expunere de motive a Decretului de unificare, spuneţi că aţi urmărit să daţi justiţiei o organizare unitară, pentruca distribuirea justiţiei să se facă prompt şi, mai presus de toate subtilităţile juridice, magistratura să aibă în vedere scopul înalt de apărare a Statului român.

Domnule ministru, constatăm cu mare bucurie, că d-voastră înşi-vă aţi fost consecvent acestui înalt principiu şi imperativ.

Poporul românesc, fiinţa lui etnică deosebită de a altor popoare, poporul românesc are viaţa lui proprie şi tendinţa lui de progres. Poporul românesc şi-a dat legile de care are nevoie. Legiuirile din Vechiul Regat sunt legi clare, legi în care s'au adoptat cele mai înalte principii de morală şi de drept; sunt legi prietenoase, sunt cărţi deschise de care oricine le poate ceti şi înţelege scopul. Nu sunt tezaure vechi şi invechite, de care să dispună numai iniţiaţii.

De aceia, domnule ministru, noi ne bucurăm că prin introducerea legiuirilor româneşti în Bucovina, bucovinenii îşi vor avea calea uşor de urcat pentru a ajunge la rezolvarea litigiilor lor într'un mod cât mai echitabil şi nu vor avea această nedumerire ca aceiaşi fii ai României să fie judecaţi după diferite legi, dintre care unele nu sunt legile lor.

Din punct de vedere naţional, domnule ministru, aţi dat o satisfacţie demnităţii naţionale. De aceea actul d-voastră de curaj este o binefacere pentru această provincie.

S'a produs un început oarecare de panică. A fost însă panica acelora cari deodată s'au trezit în lumina orbitoare a unui soare strălucitor. Insă acum, domnule ministru, că acest moment de panică a trecut definitiv, noi, odată cu mulţumirile pe care vi le aducem şi odată cu urarea ce v'o facem, ca să conduceţi magistratura spre idealul ei social, vă făgăduim că noi magistraţii vom căuta să fim vrednici de gândul care v'a călăuzit

Să trăiţi! Domnule ministru (aplauze).

Cuvântarea d-lui colonel Rădulescu,

primarul comunei Vatra Dornei

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,
Domnule Ministru,
Domnule Rezident Regal,

Sunt reprezentantul tuturor primarilor comunelor din frumosul ţinut al Sucevei, ca atare al tuturor locuitorilor acestor comune.

Fie-mi îngăduit să ridic paharul meu în sănătatea dvs., Domnule Ministru, pentrucă, prin opera pe care aţi înfăptuit-o ne-aţi dat prilejul să spunem:

In împrejurările grele de astăzi aveam o Ţară şi un Rege; de astăzi înainte avem şi o lege. Deci putem privi viitorul sigur şi liniştit.

De aceia, în numele acestor locuitori, prin modestul meu glas, vă spun d-le ministru să trăiţi şi să aveţi cât de repede bucuria extinderii legiuirii din Vechiul Regat şi în celelalte provincii (aplauze).

Cuvântarea d-lui Sauciuc Săveanu

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,
Domnule Ministru,
Domnule Rezident Regal,
Domnilor Inalţi Magistraţi,

In numele baroului avocaţilor din Bucovina, ţin să aduc d-lui ministru Iamandi omagiile noastre de recunoştinţă.

Prin legea sa de unificare legislativă, d-sa ne-a dat ocazionea să sărbătorim astăzi marele act istoric al unificării care este de o mare importanţă naţională. Este adevărat că era vremea să se facă o unificare completă pentru ţara întreagă. Insă, dacă s'a făcut o unificare parţială, avem cel puţin speranţa, domnule ministru, că în cel mai scurt timp dvs. vă veţi face pe deplin datoria.

Noi vă cunoaştem ca un om de multă iniţiativă, cu mult curaj şi cu multă energie. Vorbesc ca un sincer bucovinean. Noi ştim să apreciem activitatea dvs. ca ministru de justiţie.

Trebue însă aci să vă declar că n'a existat nici o panică în privinţa extinderii acestor legiuri din Vechiul Regat la noi în Bucovina (aplauze).

Domnule ministru, urându-vă spor la munca pentru binele ţării, ridic paharul meu în sănătatea Domniei-Voastre, a distinşilor dvs. colaboratori de aici şi a d-lui Rezident Regal Alexianu (aplauze).

Cuvântarea d-lui Marcu,

fost deputat, consilier juridic al fondului bisericesc

Domnilor, să-mi permiteţi ca în această atât de solemnă adunare a tot ce are mai bun acest ţinut al Sucevei să vă vorbească şi unul desbrăcat de haina oricărei demnităţi, să vă vorbească un justiţiabil din acest ţinut.

Domnule ministru, aţi avut curajul ca, faţă de toate încercările din trecut, dar care au rămas în cartoanele atâtor ministere, aţi avut curajul să faceţi un început de unificare a legislaţiei româneşti prin extinderea codurilor şi a legiuirilor în vigoare în vechiul Regat, în Bucovina.

Noi justiţiabilii ne dăm seama că vor fi multe greutăţi în aplicarea acestor legiuiri; dar nici o taptă de curaj nu se face fără să se treacă peste greutăţi. Greutăţile sunt fără importanţă la un act mare, care se face pentru consolidarea ţării; mai ales că primul punct de consolidare a ţării este înainte de toate unificarea dreptului după care să se conducă toţi cetăţenii unei ţări.

Să vă spun încă un lucru: noi, cei umili de aci, credem că în realizarea acestei legiuiri a fost puternit ajutat de un animator al acestui ţinut, de rezidentul nostru iubit, care este un animator nu numai pe tărâmul justiţiei, dar şi în domeniul social şi cultural.

Domnule ministru, daţi-mi voie să amintesc încă un lucru: nouă, moldovenilor de aici şi din ţinutul Sucevei, ne pare bine că acel om de curaj, care a făcut extinderea legilor din vechiul Regat în Bucovina, este un moldovean. (Aplauze).

Discursul d-lui rezident regal G. Alexianu

Primit cu vii aplauze d-sa rosteşte următoarele:

Inalt Prea Sfinte,
Domnule Ministru,
Domnilor,

Cred că sunt de prisos cuvintele mele la manifestaţia dv. de simpatie, de dragoste şi de admiraţie către marele nostru ministru de justiţie d Victor Iamandi. (aplauze prelungite).

Cred că n'aşi putea să mai adaug nimic la cuvintele de slavă pe care le-a rostit Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Visarion. Vă rog însă să ţineţi socoteală de mărturisirile unui om, care stă de 12 ani pe pământul Bucovinei, care zi de zi şi ceas de ceas a trăit bucuriile şi suferinţile acestei provincii, care a trăit în mijlocul dv. ,iubind această provincie, iubind generaţiile de tineri, care s'au ridicat de pe băncile Universităţii şi care sunt gata astăzi ca în lume şi în societatea noastră să ţină locul de frunte. Nu este bucurie mai mare pentru noi decât aceasta de astăzi.

Cinstit va fi numele dv., al tuturora acelor care au făcut marea onoare de a se înscrie în istoria şi în cartea de aur a Bucovinei. dela mic până la mare, dela umilul magistrat, dela primarul de comună rurală, până la onoratul ministru al justiţiei şi la toţi aceia cari au participat şi participă prin actul, prin fapta şi gestul lor.

Este, domnilor, pentru mine, ca vremelnic deţinător al acestei înalte demnităţi, o datorie de a vorbi în numele ţinutului Sucevei, este pentru mine, vorbind cu toată autoritatea pe care o dă cucântului meu, această funcţiune, este una din cele mai mari mulţumiri sufleteşti de a putea aduce astăzi în faţa dv. prinosul nostru de admiraţie, de recunoştinţă, de cinstire şi neprecupeţită dragoste, d-lui minstru Victor Iamandi, (aplauze).

Iubite domnule ministru, Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit al nostru v'a oferit unul din cele mai frumoase daruri care se puteau oferi: Icoana pe care o avea din familie. V'a oferit tot ce avea mai bun şi mai drag, pentru că aţi servit Biserica şi Credinţa.

Ce aşi putea eu să vă ofer de pe plaiurile ţinutului Suceava? Cu ce aşi putea eu să mă înscriu?

La noi în Bucovina cresc flori Sunt atât de mult câmpurile noastre de flori că oamenii, uitându-se la aceste câmpuri de flori, şi-au cusut cămăşile cu flori şi pe crenelurile bisericilor şi pe zidurile lor şi-au aşezat florile câmpurilor lor.

Domnule ministru, noi vă vom aşterne aceste flori; ori de câte ori veţi veni pe aici.

Cu aceste flori vă vom primi întotdeauna fiindcă dv. sunteţi crainicul vremurilor noui Dv. sunteţi aci pe acest pământ binefăcătorul care va să anunţe. va să adune sub acelaş steag, sub aceiaşi credinţă, sub aceiaşi dragoste, pe toţi fii acestor ţinuturi, (aplauze prelungite).

Telegrama primului preşedinte al Inaltei Curţi de casaţie

D. ministru al justiţiei, Victor Iamandi, a primit dela Bucureşti, din partea d-lui Andrei Rădulescu, primul preşedinte al Inaltei Curţi de casaţie şi justiţie, următoarea telegramă:

„Regret foarte mult că nu sunt prezent la sărbătorirea unificării legislative în scumpa noastră Bucovină.

„Am propus unificarea îndată după unire.

„Am susţinut-o la Academia Română.

„Am contribuit la înfăptuirea ei în Basarabia.

„Am înfăţişat-o în publicaţiunile mele ca o mare datorie naţională.

„Iau parte ori cum cu tot sufletul la sărbătorirea operei realizată de Domnia-Voastră

„Dumnezeu să vă ajute s'o sărbătoriţi cât mai curând".

(ss) Andrei Rădulescu

INTRUNIREA PRESEI ROMÂNE ŞI MINORITARE DIN PROVINCIE SUB PREŞEDINŢIA D-LUI SUBSECRETAR DE STAT EUGEN TITEANU

La sărbătorirea unificării legislative care a fost în capitala Bucovinei, s'au întrunit la Cernăuţi o bună parte din directorii şi proprietarii ziarelor româneşti şi minoritare din provincie.

După dejunul oferit în cinstea lor de către Subsecretariatul Presei şi Propagandei, toţi acesti fruntaşi ai scrisului cotidian din provincie au avut o consfătuire, prezidată de d. Eugen Titeanu, subsecretar de Stat al Presei şi Propagandei.

D. Clony, exprimă toată gratitudinea presei româneşti din provincie pentru activitatea d-lui Titeanu mulţumindu-i pentru interesul pe care il poartă acestei prese şi exprimându-i speranţa că revendicările justificate ale ziarelor şi ziariştilor din provincie vor putea fi în scurt timp satisfăcute.

D. Rotică cere ca acest contact între presă şi provincie si subsecretariatul Presei şi Propagandei să fie cât mai des posibil spre o cât mai bună organizare a îndrumării opiniei publice.

D. Aurel Morariu, directorul ziarului „Glasul Bucovinei" expune nevoile şi dificultăţile prin care trece presa din provincie si cere să se ia măsuri de îndrentare.

D. Eugen Titeanu, subsecretar de stat al Presei şi Propagandei, luând cuvântul, spune următoarele:

Discursul d-lui Eugen Titeanu

D. EUGEN TITEANU, luând cuvântul, spune următoarele:

„Vă mulţumesc mult, domnilor şi scumpi colegi, pentru primirea călduroasă şi prietenească pe care aţi făcut-o ministrului şi mai ales gazetarului.

D-voastră cunoaşteţi străduinţile mele, pentru salvarea şi asigurarea intereselor d-voastră profesionale .Lupta mea este lupta d-voastră. Dau această luptă, fiindcă sunt convins de necesitatea, utilitatea şi marea misiune a presei provinciale. In epoca descentralizării, accentul preocupărilor noastre trebuie fatal să cadă pe această presă cu precisă misiune şi rol de clarificare politică a masselor.

In această epocă de lămurire necesară, de totală refontă a concepţiei de Stat şi de reformă politică vitală, presa provincială a ştiut să se încadraze în disciplina liber consimţită a noulor chemări.

Nu vorbesc numai de presa românească, care trebuie sprijinită şi desvoltată în toate provinciile unde rostul şi menirea ei sunt esenţiale; vorbesc şi de presa minoritară, care în aceste împrejurări internaţionale, ne-a dat un concurse nelimitat afirmând loialismul cel mai desăvârşit şi arătând tuturor că nu există nici un paralelism şi nici o similitudine între situaţia dela noi şi alte stiuaţii puse actualmente în discuţie.

Şi nici nu putea fi altfel: nu putea fi altfel, fiindcă minorităţile noastre au în primul rând. pe lângă sentimentul loialităţii politice, sentimentul recunoştinţei pentru toleranţa noastră proverbială şi sentimentul unui confort personal, pe care stim că nu-l pot găsi aiurea; ele se simt mai bine în casa noastră liniştită şi ospitalieră. decât în orice altă casă.

Nici nu putea fi altfel, fiindcă presa noastră minoritară ştie că graniţele României sunt înlăuntrul drepturilor noastre etnice, nu în afara lor: că românismul debordează pretutindeni şi puternic actualele noastre frontiere.

Adevărul statistic este că nu avem nimic de dat. dar că am avea cel mult de luat.

Adevărul politic este că dorinţa noastră de pace ne-a făcut să nu vorbim deloc, în ultimul timp, de minorităţile româneşti, de aşezare istorică şi de felul cum trăesc ele. Iată dece, în schimb, nu se poate vorbi de simple minorităţi de colonizare. Aceste minorităţi însă şi-au luat el singure sarcina să vorbească, prin presa lor autorizată: trebuie să recunosc că mărturia lor de credinţă este reconfortantă şi preţioasă.

In ceeace priveste presa românească, ea trece în provincie, printr'o fatală criză de adaptare la noulle împrejurări. Şi vă pot spune — ca o completare a declaraţiilor importante şi categorice făcute astăzi de d. ministru Victor Iamandi — că presa va fi chemată să joace un rol hotărîtor în reforma Statului şi în sforţarea de armonizare colectivă a naţiunei. Fatal va dispare presa de mandicitate şi va trăi în primul rând presa de demnitate, trasată pe interesul vital al Statului

Publicitatea controlată — a cărei aplicare nu va întârzia — în contracte obligatorii. are acest rost. căci este greu de conceput ca un Stat să subvenţioneze indirect oficinile de destrămare a idealurilor sale de desăvârşire. O logică de conservare împiedică această anomalie.

Ziarele, reprezentând însă nuclee reale de utilitate şi de forţă vitală, vor birui în cadrul înteresului de Stat. Vom salva aceste ziare şi vom duce o politică de desvoltare a lor şi a presei româneşti în general.

Trebuie să salvăm cât de multe ziare şi să utilizăm în schimb toate ziarele. Vorbesc de elementele calificate care, în aceste împrejurări cruciale, au dat cea dintâi dovadă a vieţii corporative şi a bazei sale morale în legătură cu interesul superior al Ţării.

Presa, prin ţinuta şi serviciile aduse de ea, a fost în ultimele două luni de sforţări interne şi grele încercări externe, un model de ce trebuie să fie în viitor organizarea colectivă a Ţării, acea mobilizare de libertate disciplinată, în interesul primordial al statului.

Presa, însfârşit, pe aceiaşi linie de preocupări şi-a arătat devotamentul ei nelimitat pentru Carol al II-lea, Regele reformator. Era firesc ca cel mai popular vehicul al gândirii şi al slovei tipărite să se pună neprecupeţit în serviciul Celui care rămâne Voevodul culturii româneşti".

IN NUMELE ZIARIŞTILOR MINORITARI

D. Gabriel Şarkany, preşedintele Sindicatului ziariştilor minoritari din România luând cuvântul după d. ministru Titeanu, a spus între altele:

„Excelenţă, în numele presei minoritare, precum şi în numele Sindicatului ziariştilor minoritari din România, mulţumesc din toată inima Excelenţei voastre pentru cuvintele calde adresate presei minoritare".

„D-voastră, d-le ministru, ne-aţi vorbit din inimă; de aceea cuvintele d-voastră au găsit drum spre inimile noastre".

„Noi, minoritarii din România, avem dorinţa ca faţă de noi cuvântul de „străin" să se facă uitat şi şters din vocabularul românesc şi cred că totodată avem dreptul de a cere să se evite bănuiala cu privire la gândurile şi intenţiile noastre curate şi sincere. Fiindcă noi, d-le ministru, ne cunoaştem foarte bine datoria, iar atunci când luăm apărarea poporului nostru, în ce priveşte drepturile pentru păstrarea limbii şi culturii lui, o facem ca o datorie firească; dar nu vom uita niciodată că suntem cetăţeni ai acestei ţări, unde ne-am născut şi unde trăim".

„D-le ministru, de douăzeci de ani, d-voastră, care sunteţi un ziarist de sânge sunteţi primul care din loc oficial ne-aţi vorbit prietenește, cu atâta convingere şi cu vederi atât de largi.

„Vă rog, d-le ministru, să păstraţi faţă de noi şi pe viitor aceiaşi încredere pe care ne-o arătaţi acum; iar noi vă asigurăm că vom fi întotdeauna demni de această încredere.

„Să trăiţi d-le ministru, pentru binele şi fericirea Patriei, precum şi pentru binele tuturor ziariştilor din această ţară (aplauze).

ALTE CUVANTARI

După d. Şarkany au mai vorbit d-nii: Eugen Popovici, Ştefănescu, directorul ziarului „Ecoul" din Arad, Plattner şi alţii.

S'au discutat apoi într'o atmosferă de insuflefită camaraderie, nevoile mari şi mici ale presei din provincie consfătuirea luând sfârşit la ora 18, când întreaga asistenţă în picioare, a omagiat pe Majestatea Sa Regele, Voevodul culturii şi scrisului românesc".

CUVÂNTAREA INALT PREA SFINŢIEI SALE MITROPOLITUL VISARION PUIU

Domnule Ministru,
Domnilor,

Intregul ţinut al Sucevei sărbătoreşte astăzi o extindere de legislaţie românească peste această margine de ţară, unde eri, în împrejurări istorice vitrege, era o legiuire străină şi odată cu aceasta aţi venit şi dvs. în Cernăuţi ca preţuit Vel Logofăt al dreptăţii, adică sfetnic al Tronului.

La această manifestare iau parte în primul rând magistraţii si membrii barourilor întregului ţinut şi în acelaş timp şi poporul acestei frumoase regiuni de ţară, prin reprezentanţii tuturor instituţiilor, printre care este şi clerul Bisericei noastre române ortodoxe.

Urmând linia logică a îndeplinirii actelor de stat, necesare consolidării instituţiilor ţării noastre, în faza de după războiul trecut, ceeace înseamnă îndată după reconstituirea României de astăzi, sărbătorirea de astăzi desigur trebuia să fi avut loc de mult.

Concedem însă şi recunosc că vor fi fost destule consideraţiuni ce au amânat asemenea realizări, dar a fost voia lui Dumnezeu ca miezul lor să fie legat de numele dvs., adică să aveţi excelenţa voastră fericirea de a le înfăptui.

Ori cum ar fi lucrul, actul ce sărbătorim este de mare însemnătate pentru poporul românesc de aci şi sperăm că tot dvs. veţi desăvârşi unificarea legislativă pe tot întinsul ţării, cât mai curând, fiind necesară întărirea noastră naţională, precum şi cele politice şi sufleteşti, atât pentru prezent cât mai ales pentru viitor.

In puţine cuvinte, noi nu putem uita sprijinul material ce aţi dat clerului întregei noastre Biserici, nici p